

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet
Holmens Kanal 20
1060 København K

Vedr. journalnummer 2021-1010

Dansk Affaldsforenings svar på høring om geologisk lagring af CO2 på under 100 kilotons med henblik på forskning, udvikling eller afprøvning af nye produkter og processer

30-11-2021

J.nr. 11.1.36

Dansk Affaldsforening støtter op om udviklingen af hele værdikæden for fangst-, transport-, lagring og -anvendelse af CO2 (CCUS), herunder nærværende ændring af Undergrundsloven med henblik på at muliggøre demonstration af geologisk lagring i undergrunden.

Side 1 af 1

CO2-fangst vil være yderst relevante for etablering af CO2-fangst, men inden vi for alvor kan få gang i udviklingen, skal vi have rammevilkårene på plads samt have sikkerhed for, at resten af værdikæden vil være etableret, når fangstanlæg-gene sættes i drift. Dette lovforslag er således et vigtigt skridt i den rigtige retning i forhold til at realisere lagring af CO2 i undergrunden.

Dansk Affaldsforening
Vester Farimagsgade 1, 5.
1606 København V

Tlf.: 72 31 20 70
danskaffaldsforening.dk

Dansk Affaldsforening vil i denne sammenhæng gerne henlede opmærksomheden på de relevante analyser og rapporter udarbejdet for Dansk Affaldsforening.

[Indspil til national strategi for CO2-fangst | Dansk Affaldsforening](#)
[CO2-fangst fra danske affaldsenergianlæg | Dansk Affaldsforening](#)
[CO2-fangst fra danske affaldsenergianlæg | Dansk Affaldsforening](#)

Dansk Affaldsforening står gerne til rådighed for spørgsmål eller uddybende kommentarer.

Med venlig hilsen

Torben Frandsen
Specialkonsulent

Til: Energistyrelsen, Ditte Parmer Simonsen, J.nr.: 2021-1010
Fra: De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS)

J.nr. GEUS
Ref. nsk

26.11.2021

Høringssvar for forslag til Lov om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund (geologisk lagring af CO₂ på under 100 kilotons med henblik på forskning, udvikling eller afprøvning af nye produkter og processer)

Baggrund

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet (KEFM) har fremsendt lovændringsforslag "Lov om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund" (geologisk lagring af CO₂ på under 100 kilotons med henblik på forskning, udvikling eller afprøvning af nye produkter og processer).

Da CCS-direktivet blev implementeret i den danske undergrundslov og CCS-bekendtgørelsen, blev der ikke sondret mellem geologiske lagring af CO₂ test-mængder på under 100 kilotons med henblik på forskning og udvikling og en egentlig geologisk lagring af CO₂. Nærværende ændringsforslag vil give bemyndigelse til klima-, energi- og forsyningsministeren til at fastsætte regler for lagring af CO₂ under 100 kilotons.

GEUS' vurdering

GEUS finder ovenstående ændringsforslag betydningsfuldt i forhold til at fremskynde en fremtidig udnyttelse af den danske undergrund til lagring af CO₂ og derved bidrage til at opnå regeringens 70% mål.

GEUS finder, at en separat og mindre omfattende tilladelsesordning for test-mængder på under 100 kilotons vil tilskynde til en tidlig vurdering af en geologisk formations egnethed til lagring af CO₂. En tidlig vurdering af undergrunden vil mindske efterforskningsrisikoen, når en given lokalitet skal undersøges og evt. udvikles til en videre storskala udbygning for lagring af CO₂.

GEUS vurderer, at en injiceret mængde på under 100 kilotons har en begrænset virkning på den undergrund, hvor injektionen sker. Så en "mindre omfattende procedure" er fuldt forsvarlig, når der tages hensyn til "aktivitetens formål, størrelse og karakter" (jf. det fremsendte lovforslag fra KEFM).

GEUS har ikke yderligere kommentarer.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet
Holmens Kanal 20
1060 København K

Side 1/2

30. november 2021

Vedr. journalnummer 2021-1010

Fjernvarmens Hus
Merkurvej 7
DK-6000 Kolding
Tlf. +45 7630 8000
mail@danskfjernvarme.dk
www.danskfjernvarme.dk
CVR DK 55 83 10 17

Dansk Fjernvarmes svar på høring om geologisk lagring af CO₂ på under 100 kilotons med henblik på forskning, udvikling eller afprøvning af nye produkter og processer

Dansk Fjernvarme takker for muligheden for at afgive høringssvar til '*forslag til Lov om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund (Geologisk lagring af CO₂ på under 100 kilotons med henblik på forskning, udvikling eller afprøvning af nye produkter og processer)*'.

Dansk Fjernvarme støtter op om udviklingen af hele værdikæden for fangst-, transport-, lagring og -anvendelse af CO₂ (CCUS), herunder nærværende ændring af Undergrundsloven med henblik på at muliggøre demonstration af geologisk lagring i undergrunden.

Dansk Fjernvarme er brancheorganisation for den danske fjernvarmesektor, herunder størstedelen af de danske kraftvarmeanlæg og affaldsenergianlæg. En lang række af medlemmerne i Dansk Fjernvarme vil være yderst relevante for etablering af CO₂-fangst, men inden vi for alvor kan få gang i udviklingen skal vi have rammevilkårene på plads samt have sikkerhed for, at resten af værdikæden vil være etableret, når fangstanlæggene sættes i drift. Dette lovforslag er således et vigtigt skridt i den rigtige retning i forhold til at realisere lagring af CO₂ i undergrunden.

Havplanen bør udvides til flere områder

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at der kun kan gives tilladelse til CO₂ lagring i områder, som er omfattet af Havplanen, som på nuværende tidspunkt alene omfatter de områder i Nordsøen, hvor der produceres olie og gas, samt Hanstholm strukturen. Det bliver med lovforslaget derfor ikke muligt for Energistyrelsen at give tilladelse til CO₂ lagring andre steder, medmindre Havplanen opdateres.

Dansk Fjernvarme mener, at man med fordel kan opdatere Havplanen, således at øvrige relevante områder for CO₂-lagring inkluderes, herunder onshore- og kystnære strukturer, hvor lagring vurderes at være væsentligt billigere end offshore. Det skal muliggøre, at der også kan udvikles CO₂-lagring i de øvrige områder, som GEUS vurderer som velegnede.

Vi bør hurtigst muligt komme fra demonstration til fuldskala

Det er Dansk Fjernvarmes forståelse, at demonstration af CO₂-lagring, som muliggjort ved dette lovforslag, anses som en forudsætning for efterfølgende udvikling af fuldskala CO₂-lagring. Dansk Fjernvarme mener derfor, at man med fordel kan fremrykke ikrafttrædelsestidspunktet for lovforslaget, som i forslaget er sat til 1. juli 2022. Der er mange skridt på vejen mod realisering af fuldskala CO₂-lagring i 2025. Det er derfor væsentligt, at Danmark holder tempoet højt fra start af, således at CO₂ fanget i Danmark ikke nødvendigvis skal bindes til lagring i udlandet i mange år frem.

Side 2/2

Vi står til rådighed for spørgsmål eller uddybende kommentarer.

Med venlig hilsen
Dansk Fjernvarme

Jannick Hauschildt Buhl
Chefkonsulent

jhb@danskfjernvarme.dk

+45 28 69 36 06

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet
Att.: Ditte Parmer Simonsen
ens@ens.dk, dps@ens.dk

26. november 2021

Mikkel Krogsgaard Niss
mnis@carbonclustercph.dk
+45 5137 2764

Kommentarer til lovforslag om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund, journalnummer 2021-1010

Carbon Capture Cluster Copenhagen (C4) har med interesse læst lovforslag om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund, der blev sendt i høring 1. november 2021.

C4 støtter, at der etableres en særskilt tilladelsesordning for geologisk lagring af CO₂ på under 100 kilotons med henblik på forskning, udvikling eller afprøvning af nye produkter og processer, og kvitterer hermed for godt lovforberedende arbejde.

C4 mener, at der bør indgås aftale om udvikling af eller adgang til et eller flere CO₂-lagre hurtigst muligt med henblik på at kick-starte CCUS værdikæden. Her er forskning og udvikling et godt skridt på vejen.

Af lovforslagets bemærkninger fremgår det flere steder, at lovforslaget finder anvendelse i Nordsøen. Det fremgår dog ikke klart, at der kan gives tilladelse ved andre lokationer. C4 foreslår, at det angives specifikt i lovforslagets bemærkninger, at dette er muligt.

Loven forventes at træde i kraft 1. juli 2022. C4 foreslår, at ikrafttrædelsestidspunktet så vidt muligt flyttes, så loven træder i kraft umiddelbart efter tredjebehandlingen af Folketinget (marts/april 2022). Hermed vil aktørerne få bedre muligheder for at tilbyde lagringsfaciliteter, i takt med at CO₂-fangsanlæg implementeres i Danmark.

C4 hilser yderligere regulering af hele CCUS-værdikæden velkommen. C4 vil gerne bede om at komme på høringslisten til fremtidige lovforberedende høringer omkring CCUS.

Med venlig hilsen

Mikkel Krogsgaard Niss
Sekretariatsleder

C4 – Carbon Capture Cluster Copenhagen
Vindmøllevej 6
2300 København S
carbonclustercph.dk

København, Lemvig og Hjortshøj, den 30. november 2021

Høringssvar fra Miljøbevægelsen NOAH, Levende Hav og Det Fælles Bedste til

Forslag til Lov om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund. (Geologisk lagring af CO₂ på under 100 kilotons med henblik på forskning, udvikling eller afprøvning af nye produkter og processer)

Det Fælles Bedste, Levende Hav og NOAH er uenig i ændringen af undergrundsloven, der vil tillade lagring af op til 100 KtCO₂.

CCS er for os at se fortsat et teknisk fix, der kun vil tjene til at fjerne opmærksomheden for de påkrævede dybtgående forandringer i vores samfund, som angår landbrug, skovbrug, gartneri og arealudnyttelse, industri, byggeri og anlæg, håndværk, handel, offentligt og privat forbrug, import, bygninger og boliger, transport til lands til vands og i luften, fiskeri, forsvar, turisme og forlystelsesindustri, undervisning, forskning, sundheds- og plejesektoren, energiproduktion og -forbrug og endelig udviklingspolitik, EU-politik, national, regional og kommunal politik – kort sagt alt der rør' sig, og som har direkte og indirekte betydning for den samlede klimapåvirkning fra det danske samfund.

Når finansministeren i august 2000 lancerede den berømte/berygtede hockeystav som regeringens strategi til at indfri løftet om at nå en 70 procents reduktion i CO₂-udledningerne i 2030, var det i høj grad CCS, der lå bag.

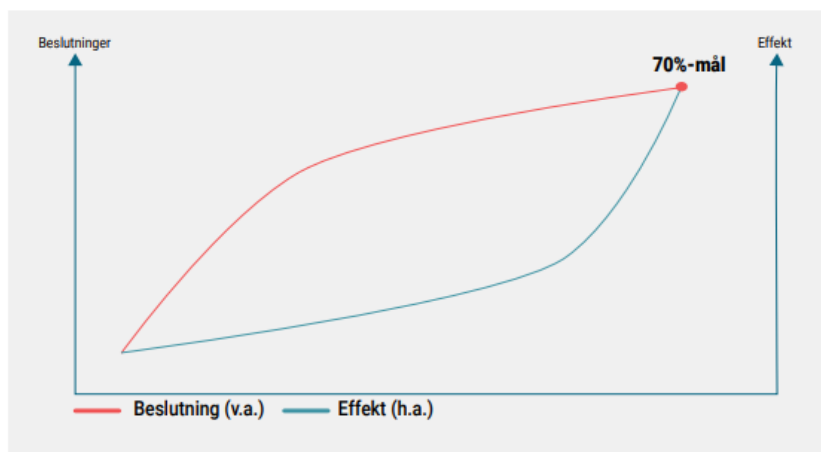
Statsministeren erklærede så allerede ved afslutningsdebatten i juni 2021 hockeystaven for knækket, efter at regeringen var gået med til et mål for 2025, mens klima-, energi- og forsyningsministeren i august udtalte, at den var både knækket og smidt på bålet, efter FN's klimapanel's nyeste delrapport om klimavidenskaben.

Alligevel fortsætter bestræbelserne på at få CCS-teknologierne til at virke i stor skala.

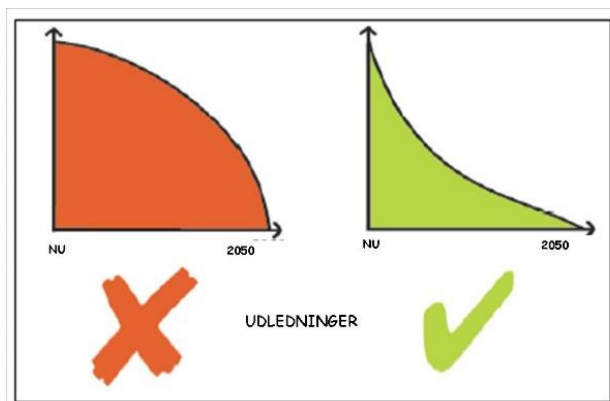
Intet drivhusgasbudget

Disse bestræbelser er ligesom klimaloven og regeringens øvrige klimapolitik ikke funderet i en vurdering og beregning af Danmarks retfærdige andel af et globalt drivhusgasbudget. Det ses f.eks. illustreret i figur 2 i *Klimahandlingsplan 2020* ^[1]:

Figur 2
Behov for beslutninger i dag for at realisere reduktioner inden 2030

Mens en reduktionskurve baseret på et drivhusgasbudget skulle have det spejlvendte udseende, som illustreret herunder i figuren til højre:

For en mere præcis udlægning af reduktionsveje baseret på budgetter, se NOAHs *Reduktionsveje i klimaloven* ^[2]

Bemærkninger om bemærkningerne til loven

Indledningen giver forslaget rygdækning i FN's Klimapanel IPCC, Det Internationale Energiagentur IEA og Klimarådet. Men det er en tilsnigelse, at IPCC "fastslår, at fangst og lagring af CO₂ er et centralt virkemiddel for at afbøde klimaforandringerne og mindske CO₂-udledninger." I IPCC's 1,5° C rapport fra 2018 ^[3] oplistes fire hovedstrategier for at den globale gennemsnitstemperatur kan holdes i nærheden af 1,5° C, hvoraf den ene slet ikke indeholder CCS eller BECCS, mens de øvrige er karakteriseret ved et stort *overshoot* ('hockeystav'), hvorfor CCS og BECCS.

Begrundelsen for den foreslåede ændring af loven er at give mulighed for en tilladelsesordning med en "mindre omfattende procedure".

Mindre bureaukrati er selvfølgelig godt, men i dette tilfælde vil vi ikke tilslutte os den "mindre omfattende procedure" al den stund, det vil være første gang, myndighederne skal tage stilling til en sådan tilladelse.

Der vil tværtimod være brug for den mest tilbunds gående procedure, inden Danmark sluser sig ind i en potentielt meget omfattende energi- og klimapolitisk udvikling. Ikke kun fordi der er visdom i det gamle kinesiske ordsprog: Tusindmilefærden starter med det første skridt, men også fordi den CCS-strategi, som regeringen indtil videre har præsteret er særdeles tynd.

Et par ord om CCS-strategien

En køreplan for lagring af CO₂. Første del af en samlet CCS-strategi ^[4] fra 30. juni 2021 er et papir på kun to sider, der helt uden henvisning til *erfaringerne* med CCS til dato hævder, at CCS er en "velkendt teknologi, hvor CO₂ fanges fra røggasser eller luften, transporteres til og efterfølgende lagres i velegnede geologiske strukturer 1-2 km nede i undergrunden." ^[5] Her henviser dette papir også til IPCC, IEA og Klimarådet.

Resten af papiret handler om *lagring*, som skal ske "miljø- og sikkerhedsmæssigt forsvarligt."

"Aftalepartierne konstater(er), at forudsætningen herfor er igangsættelsen af processen for tildeling af tilladelser til CO₂-lagring i den danske undergrund i Nordsøen, så lagring kan ske allerede fra 2025." Altså det som det foreliggende lovforslag skal facilitere. Partierne ønsker en rapport fra regeringen om "de internationale erfaringer med CCS i forhold til sikkerhed og miljø." Det ville være nærliggende først at efterspørge en rapport om erfaringerne med CCS i det hele taget, jf. note [6].

Men optimismen mht. CO₂-fangstdelen er alligevel så stor, at den ikke omtales ud over, at den er *velkendt*, og den er i aftalen forudsat at være virkningsfuld allerede fra 2025. Mange har omtalt CCS som 'fugle på taget' – men papiret får os til at tænke på Konen med æggene, idet man allerede drømmer om import og eksport af CO₂. Dvs. man vil eventuelt lade den danske del af Nordsøen være losseplads for andre landes CO₂. Og vice versa.

Konklusion

Vi afviser CCS som klimapolitisk udviklingsvej for Danmark. Vi finder desuden, at det foreliggende materiale – lovbemærkninger og CCS-strategi – er for mangelfuldt til, at regering og Folketing kan beslutte sig for at vedtage loven. Vedtagelse af forslaget vil føre til et brud på det ellers i dansk miljøpolitik grundfæstede princip om ikke at bruge undergrunden til deponering af affald, og om at forurening bør bekæmpes ved kilden.

Med venlig hilsen

Kurt Svennevig
Christensen

Levende Hav
Juelsgårdvej 27,
Ferring Strand
7620 Lemvig
53 34 71 07
llh@levende-hav.dk
www.levendehav.dk

Niels Aagaard
Det Fælles Bedste

Gammel Kirkevej 128,
8530 Hjortshøj
40 18 90 19
niels@detfaellesbedste.dk
<https://detfaellesbedste.dk/>

Palle Bendsen
NOAH
Nørrebrogade 39, 1tv.
2200 København N
35 36 12 12
noah@noah.dk
www.noah.dk

---

[1] <https://kefm.dk/Media/F/5/Klimahandlingsplan%202020a.pdf>

[2] <https://global-klima.org/onewebmedia/Reduktionsveje%20i%20klimaloven.pdf>

[3] https://www.ipcc.ch/site/assets/uploads/sites/2/2019/05/SR15_SPM_version_report_LR.pdf

[4] <https://kefm.dk/Media/637606718216961589/Principaftale%20om%20CO2-lagring.pdf>

[5] I dag er der kun ét kraftværk i hele verden, Boundary Dam i Canada, der har et CCS-anlæg i drift (på 1 blok ud af 3). Og det har til stadighed problemer med teknikken – så meget, at det f.eks. fra september 2020 til august 2021 kun har været i drift i 60 % af tiden. Dertil kommer, at anlægget sluger så meget energi, at effekten er reduceret til 79 %. Når capture-delen er ude af drift, fortsætter værket med at producere energi, men således med 100 % udledning til atmosfæren. Hertil kommer, at størstedelen af den opfangede CO2 anvendes til Enhanced Oil Recovery – EOR hvor den opfangede CO2 anvendes til at drive mere olie ud af oliefelter, der er udtømt ved normal operation.

<https://www.saskpower.com/Our-Power-Future/Infrastructure-Projects/Carbon-Capture-and-Storage/Boundary-Dam-Carbon-Capture-Project>

[6] Høringssvar fra Levende Hav, Høfde 42-gruppen, VedvarendeEnergi og NOAH til forslag om ændring af havmiljøloven, 2021: [Hoeringssvar_havmiljoeloven_fra_NOAH_LevendeHav_Hoefde42gruppen_og_VE.pdf](#)

Se endvidere NOAHs høringssvar til Forslag til lov om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund (undergrundsloven), 2010: [2010_12_Undergrundsloven_Hoeringssvar_NOAH_FINAL-2.pdf](#)

29-11-2021

Energistyrelsen
Att.: Ditte Parmer Simonsen
ens@ens.dk

Your ref. j.nr. 2021-1010
Our ref. phind
Doc. no. Doc. No.

e-mail address
Tel mobile no..

www.ineos.com
Company no. 73 34 96 13

Bemærkninger til udkast til lovforslag om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund (geologisk lagring af CO₂ med henblik på forskning, udvikling eller afprøvning af nye produkter og processer)

Ved mail af 1. November 2021 har Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet og Energistyrelsen sendt udkast til lovforslag om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund (geologisk lagring af CO₂ med henblik på forskning, udvikling eller afprøvning af nye produkter og processer) i høring.

INEOS skal på den baggrund fremkomme med følgende bemærkninger til udkastet:

Den 6. udgave af IPCC 'Status om det globale klima' (AR6) slog klart fast, at behovet for klimahandlinger er mere fremtrædende end nogensinde. Danmark har med sin klimaafnede fra juni 2020 og den efterfølgende CO₂-fangst- og lagringsstrategi (CCS) for 2021, placeret CCS som hjørnesteen i at nå de ambitiøse 2025 og 2030 CO₂-reduktionsmål. Lagring af CO₂ i udtømte kulbrintefelter er en omkostningseffektiv løsning til permanent reduktion af CO₂ og kan implementeres relativt hurtigt (3-5 år).

Der er efter INEOS' opfattelse et meget stort potentiale for lagring af CO₂ i den danske undergrund – et potentiale, der både vil kunne udnyttes til at opnå reduktioner i Danmark frem mod 2030 ved at lagre indfanget CO₂ hos større danske udledere samt ved at stille lagring til rådighed for CO₂ indfanget hos udledere i nabolande, der ikke har det samme geologiske potentiale for lagring af CO₂.

Der er en unik mulighed for at genbruge reservoir og den allerede etablerede infrastruktur i takt med at de danske olie og gasfelter går af produktion og for at udnytte den store viden og de mange kompetencer opnået gennem mange års olieproduktion i Danmark.

INEOS står sammen med Wintershall DEA i spidsen for konsortiet bag Project Greensand Phase II, der – såfremt der opnås den nødvendige støtte til projektet og de regulatoriske rammer er på plads – planlægger at gennemføre et fysisk pilotlagringsprojekt i efteråret 2022. I forbindelse med pilotprojektet påtænkes det at injicere CO₂ i Nini West reservoiret med henblik på at demonstrere sikker lagring af CO₂ i reservoiret. Da der for tiden ikke indfanges CO₂ i de for pilotprojektet nødvendige mængder i Danmark, vil CO₂en skulle fragtes fra Belgien til den danske del af Nordsøen. Der vil i givet fald være tale om det første pilotprojekt i Europa, der dækker hele værdikæden for CCS.

Det er vurderingen, at der vil kunne lagres ½ - 1½ mio. tons årligt i Siri-området fra 2025 og 4 – 8 mio. tons årligt fra 2030. Der er således tale om et meget stort potentiale, der vil kunne understøtte store dele af de danske reduktioner i 2030.

I forbindelse med Nordsøaftalen den 3. december 2020 blev det blandt andet aftalt at afsætte en pulje – 100 mio. kr. i henholdsvis 2021 og 2022 - til støtte for udviklings- og demonstrationsprojekter for CO2-lagring i Nordsøen. Konsortiet bag Project Greensand Phase II har ansøgt EUDP om støtte til det ovenfor omtalte pilotprojekt.

På den baggrund hilser INEOS lovforslaget meget velkomment. For at kunne gennemføre pilotprojektet i efteråret 2022 vil det forudsætte, at den regulatoriske ramme, der giver mulighed for injektion af CO2 i den danske undergrund i forbindelse med demonstrationsprojekter med henblik på lagring samt giver mulighed for at transportere CO2 over landegrænser, er på plads – det sikres med nærværende lovforslag, hvilket i sagens natur er meget positivt..

Det skal dog bemærkes, at den meget sene fremsættelse af lovforslaget i forhold til de tidligere indgåede politiske aftaler, herunder Nordsøaftalen i december 2020, samt ikrafttrædelsestidspunktet 1. juli 2022 ikke er optimalt i forhold til muligheden for at kunne planlægge, indgå nødvendige kontrakter og gennemføre offshore aktiviteter i forbindelse med Project Greensands pilotprojekt i efteråret 2022.

Til de enkelte bestemmelser:

Ad lovforslagets § 1, nr. 4.

Der foreslås indført en ny bestemmelse i undergrunden § 23 x, hvorefter klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om geologisk lagring af CO2 på under 100 kilotons med henblik på forskning, udvikling eller afprøvning af nye produkter og processer.

Af den foreslåede § 23 x, stk. 1, nr. 3, fremgår, at ministeren kan fastsætte regler om meddelelse af tilladelse, herunder vilkår for tilladelsen.

Bemærkningerne til bemyndigelsesbestemmelsen giver ikke megen støtte i forhold til forståelsen af, hvilke vilkår der vil kunne fastsættes eller hvordan bemyndigelsen i øvrigt tænkes udmøntet.

Idet der henvises til det ovenfor anførte om fremsættelses og ikrafttrædelsestidspunkt skal det bemærkes, at det vil være helt afgørende for aktørerne at forstå betingelser og vilkår for sådanne aktiviteter, herunder ikke mindst inden aktørerne påtager sig eventuelle kontraktuelle forpligtelser.

Med henblik på at tydeliggøre hjemlen bør det nærmere præciseres, hvilke vilkår der eventuelt vil kunne tilknyttes til en sådan tilladelse samt rækkevidden heraf.

Af den foreslåede § 23 x, stk. 1, nr. 4, fremgår, at ministeren kan fastsætte regler om offentliggørelse af oplysninger om meddelte tilladelser, herunder projektbeskrivelse og om CO2-lagringslokalitet.

I bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse er det anført:

"Den nye bestemmelse indebærer, at ministeren kan fastsætte regler om, at det i konkrete tilladelser fastsættes, at oplysningerne vil kunne bruges i forbindelse med

tilladelsesprocedurer og godkendelse af aktiviteter, således at overblikket over de samlede oplysninger kan bidrage til at vurdere, hvorvidt de ansøgte aktiviteter vil kunne påvirke eller vil kunne påvirkes af de aktiviteter, der allerede er meddelt tilladelse til.

Det bemærkes, at en evt. offentliggørelse vil skulle ske i overensstemmelse med reglerne i forvaltningsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014 med senere ændringer og miljøoplysningsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 980 af 16. august 2017.”

Der er imidlertid efter INEOS' opfattelse behov for at beskytte en aktørs sensitive oplysninger. Det er ikke rimeligt eller fremmende for aktivitet, såfremt en aktør, der bekoster aktiviteter, som ligger til grund for oplysninger, må tåle, at tredjemand opnår adgang til oplysningerne og kan bruge disse i konkurrence med aktøren f.eks. om samme reservoir for en egentlig licens til geologisk lagring af CO₂. Den foreslåede bestemmelse bør på den baggrund udgå.

Med venlig hilsen
INEOS Energy Denmark

Peter Hindsberger
Senior Regulatory & Public Affairs Manager

J.nr. 2021-1010

Til Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet
Center for klimaneutralt Danmark
ens@ens.dk

København, 10. januar 2022

Høringssvar fra Miljøbevægelsen NOAH til

Forslag til Lov om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund (Statslig deltagelse i CO2-lagringstilladelser)

NOAH er uenig i den foreslåede ordning, hvor staten eller et af staten ejet selskab på nærmere angivne vilkår skal have ret til at indtræde i tilladelser til CO2-lagring i undergrunden

”CCS er for os at se fortsat et teknisk fix, der kun vil tjene til at fjerne opmærksomheden for de påkrævede dybtgående forandringer i vores samfund, som angår landbrug, skovbrug, gartneri og arealudnyttelse, industri, byggeri og anlæg, håndværk, handel, offentligt og privat forbrug, import, bygninger og boliger, transport til lands til vands og i luften, fiskeri, forsvar, turisme og forlystelsesindustri, undervisning, forskning, sundheds- og plejesektoren, energiproduktion og -forbrug og endelig udviklingspolitik, EU-politik, national, regional og kommunal politik – kort sagt alt der rør’ sig, og som har direkte og indirekte betydning for den samlede klimapåvirkning fra det danske samfund.”

- sådan indledte vi 30.11. 2021 sammen med Levende Hav og Det Fælles Bedste vores høringssvar til *Forslag til Lov om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund. (Geologisk lagring af CO2 på under 100 kilotons med henblik på forskning, udvikling eller afprøvning af nye produkter og processer)*

Dette er fortsat vores principielle holdning til CCS – og ikke mindst lagringsdelen af CCS.

Vi kan derfor ikke tilslutte os, at staten eller statslige selskaber skal engagere sig i CO2-lagring i undergrunden, hvad enten der er tale om mængder større eller mindre end 100 kiloton.

I det førnævnte høringssvar skrev vi, at der ville ”... være brug for den mest tilbunds-gående procedure, inden Danmark sluser sig ind i en potentielt meget omfattende energi- og klimapolitisk udvikling.” Altså at det ikke ville være klogt at gå ind i at lagre selv mængder under 100 kiloton uden at afklare alle tænkelige miljø- og klimamæssige konsekvenser så meget som muligt.

På samme måde afviser vi ønsket om, at staten skulle gå aktivt ind i at afhjælpe selskabers forureningsproblem ved at deltage i at gøre undergrunden under Nordsøen til losseplads for CO2.

Udover at vi mener, at CO2-lagring helt skal fravælges, så ville en situation, hvor staten er medvirkende, gøre det vanskeligere for staten at stille skrappe krav og føre tilsyn med, at disse krav overholdes.

Nærværende lovforslag inkl. bemærkninger indeholder ligesom de to forrige ændringer af undergrundsloven ingen betragtninger om miljø- og klimamæssige konsekvenser. Sammen med de meget store puljer, der siden Klimaaftalen for energi og industri mv. i juni 2020 er blevet afsat til CCS, forstærker det vores bekymring for den samlede CCS-strategi.

Vi henviser i øvrigt til disse to foregående høringssvar i deres helhed:

Høringssvar fra Levende Hav, Høfde 42-gruppen, VedvarendeEnergi og NOAH til forslag om ændring af havmiljøloven, 2021:

[Høringssvar havmiljøloven fra NOAH LevendeHav Hoefde42gruppen og VE.pdf](#)

NOAHs høringssvar til Forslag til lov om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund (undergrundsloven), 2010: [2010 12 Undergrundsloven Hoeringssvar NOAH FINAL-2.pdf](#)

Flere analyser af CCS findes på vores hjemmeside <https://ccs-info.org/> - det drejer sig bl.a. om TIMING; MILJØEFFEKTER; KLIMAEFFEKTER; ØKONOMI; FINANSIERING; ANSVAR; ENERGISCENARIER; CCS OG CDM; CO2-EOR; BECCS; CCS OG VAND.

Med venlig hilsen

Palle Bendsen

Miljøbevægelsen NOAH
Friends of the Earth Denmark

Nørrebrogade 39, 1tv.

2200 København N

35 36 12 12

noah@noah.dk

www.noah.dk

(Direkte 30 13 76 95,
palle@noah.dk)

Høringssvar til supplerende lov om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund

---

CONCITO bakker op om lovforslaget, der kan sikre statslig deltagelse i offshore lagring, samt bane vejen for udvikling af CO₂ lagre under land og kystnært.

Omkostningerne til kystnære og landbaserede CO₂ lagre vurderes at være markant lavere end offshore lagre. Hertil kommer en besparelse på transport på grund af kortere transportafstande og muligheden for anvendelse af rør til transport af CO₂. Rambøll vurderer at transport i rør og kystnær lagring kan give en [besparelse på ca. 500 kr./ton lagret CO₂](#).

Staten kan med sit engagement og ejerskab bistå til en hurtigere udvikling af landbaserede/kystnære lagre, der kan sikre adgang til billigere CO₂ lagring.

Hertil kan staten gennem ejerskab af Evida og Energinet sikre adgang til billigere rørtransport af CO₂.

Det må forventes, at adgang til billig transport og lagring af CO₂ bliver en konkurrenceparameter for erhvervslivet i fremtiden. Af denne årsag baner lovforslaget vejen for etablering af lagre, der vil have positive økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

Billigere lagring vil desuden have positive klimamæssige konsekvenser i det omfang, at den samlede omstilling bliver billigere, hvilket muliggør mere ambitiøs klimapolitik.

Billig transport og lagring af CO₂ vil også kunne gavne vores nabolandes klimapolitik, fx Tyskland, som har vedtaget et ambitiøst klimamål for i 2030. Såfremt Danmark kan tilvejebringe relativt billig kapacitet til transport og lagring af CO₂ må det forventes også at kunne fremskynde reduktioner hos bl.a. punktkilder i Tyskland, der ikke umiddelbart kan elektrificeres eller omstilles uden CO₂-fangst.

Vi uddyber gerne, såfremt dette har interesse.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet
Holmens Kanal 20
1060 København K

Side 1/1

10. januar 2022

Vedr. journalnummer 2021-1010

Fjernvarmens Hus
Merkurvej 7
DK-6000 Kolding
Tlf. +45 7630 8000
mail@danskfjernvarme.dk
www.danskfjernvarme.dk
CVR DK 55 83 10 17

Dansk Fjernvarmes svar på høring om statslig deltagelse i CO₂-lagringstilladelser

Dansk Fjernvarme takker for muligheden for at afgive høringssvar til '*forslag til Lov om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund (Statslig deltagelse i CO₂-lagringstilladelser)*'.

Dansk Fjernvarme er brancheorganisation for den danske fjernvarmesektor, herunder størstedelen af de danske kraftvarmeanlæg og affaldsenergianlæg, og repræsenterer således en meget stor del af det danske potentiale for CO₂-fangst. Dansk Fjernvarme støtter op om udviklingen af hele værdikæden for fangst-, transport-, lagring og -anvendelse af CO₂ (CCUS), herunder nærværende ændring af Undergrundsloven med henblik på statslig deltagelse i CO₂-lagringstilladelser.

Etableringen af en CCS værdikæde i Danmark er nyt, og der er behov for politisk vilje og hurtig handling på tværs af hele værdikæden, hvis vi skal realisere fuldskala CCS allerede i 2025. For at understøtte en accelereret og for samfundet hensigtsmæssig udvikling af lagringsfaciliteter i Danmark er det fornuftigt, at der med lovforslaget sikres mulighed for, at staten kan deltage i CO₂-lagringstilladelser. Det skyldes ikke mindst, at det øger mulighederne for, at staten i højere grad kan bidrage til at sikre, at lagringskapaciteten er til rådighed, når CO₂-fangstanlæggene kommer i drift.

Dansk Fjernvarme ser desuden gerne, at man fra politisk side overvejer at udbrede muligheden for statslig deltagelse til geotermi.

Vi står til rådighed for spørgsmål eller uddybende kommentarer.

Med venlig hilsen
Dansk Fjernvarme

Jannick Hauschildt Buhl
Chefkonsulent

jhb@danskfjernvarme.dk
+45 28 69 36 06

Energistyrelsen
Att.: ens@ens.dk
Ditte Parmer Simonsen, dps@ens.dk
journalnummer 2021-1010

Danish Energy Industries Federation

Høringsvar fra DI angående udkast til lovforslag om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund - statslig deltagelse i CO2-lagringstilladelser

DI takker for muligheden for at afgive høringssvar på Energistyrelsens høring om lovforslag til ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund. DI vil gerne bemærke følgende:

- DI finder det fornuftigt med statslig deltagelse lagringsprojekter
- Der er faglige kompetencer Nordsøfonden, som kan anvendes
- Hvis den eksisterende infrastruktur er tiltænkt benyttet, så bør andele i licenser afspejle historisk deltagelse
- Det vil være et stort behov for en hurtig udmøntning af meget bredt mandat i konkrete licensbetingelser for den første runde
- Der er endvidere behov for afklaring af kompensation for eksisterende omkostninger til for eksempel infrastruktur og pilotprojekter

Med venlig hilsen
Sune Thorvildsen
DI Energi

Til: ens@ens.dk
Cc: dps@ens.dk (Ditte Parmer Simonsen)
Fra: Foreningen af Rådgivende Ingeniører (fri@frinet.dk)
Titel: SV: Ekstern høring: Supplerende høring: Udkast til lovforslag om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund (statslig deltagelse i CO2-lagringstilladelser), frist den 10. januar 2022 - journalnummer 2021-1010.
Sendt: 14-12-2021 11:13
Bilag: image002.png; image003.png;

FRI takker for muligheden for at afgive hørings svar på ovenstående høring.

Vi har ingen bemærkninger til den, da den ikke direkte påvirker rammebetingelserne for rådgivende ingeniørvirksomheder.

Med venlig hilsen

Ulrik Ryssel Albertsen

Erhvervspolitisk Chef
Foreningen af Rådgivende Ingeniører

Fra: Ditte Parmer Simonsen <dps@ens.dk>

Sendt: 10. december 2021 15:05

Til: Ditte Parmer Simonsen <dps@ens.dk>

Cc: Henrik Sulsbrück <hesu@ens.dk>; Charlotta Castenfors Laursen <ccl@ens.dk>

Emne: Ekstern høring: Supplerende høring: Udkast til lovforslag om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund (statslig deltagelse i CO2-lagringstilladelser), frist den 10. januar 2022

Til høringsparterne på vedhæftede høringsliste

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet og Energistyrelsen sender hermed vedlagte udkast til lovforslag om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund (geologisk lagring af CO₂ med henblik på forskning, udvikling eller afprøvning af nye produkter og processer) i høring.

Det bemærkes, at lovforslaget vil blive sammenskrevet med lovforslaget om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund (geologisk lagring af CO₂ på under 100 kilotons med henblik på forskning, udvikling eller afprøvning af nye produkter og processer), som har været i høring i perioden 1. november 2021 til 30. november 2021. Se nærmere sammenhængen mellem de to lovforslag i høringsnotatet.

For forståelsens skyld kan udkast til lovforslag om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund (geologisk lagring af CO₂ på under 100 kilotons med henblik på forskning, udvikling eller afprøvning af nye produkter og processer) læses her: <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/65704>. Det bemærkes dog, at nærværende høring alene omfatter lovforslaget om statslig deltagelse.

Med henblik på høring af offentligheden er udkastet til lovforslag d.d. uploadet til høringsportalen og sendt til de eksterne høringsparter, der fremgår af vedhæftede liste.

Link til høringen på høringsportalen: <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/65907>

Eventuelle hørings svar skal være modtaget **senest den 10. januar 2022**.

Hørings svaret bedes sendt til ens@ens.dk med kopi til Ditte Parmer Simonsen på e-mail: dps@ens.dk, med angivelse af journalnummer 2021-1010.

Vedhæftede dokumenter:

- Høringsbrev

- Udkast til lovforslag om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund (statslig deltagelse i CO₂-lagringstilladelser)
- Ekstern høringsliste

Med venlig hilsen / Best regards

Ditte Parmer Simonsen

Fuldmægtig / Advisor

Center for undergrund og beredskab / Centre for Subsoil Resources and Risk Preparedness

Mobil / Cell +45 33 95 43 25
E-mail dps@ens.dk

Danish Energy Agency - www.ens.dk

- part of The Ministry of Climate, Energy and Utilities

Energistyrelsen er ansvarlig for behandlingen af de personoplysninger, vi modtager om dig. Du kan læse mere om, hvordan vi behandler dine personoplysninger på vores hjemmeside <https://ens.dk/om-os/energistyrelsens-behandling-af-personoplysninger>

DANSK OFFSHORE

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet
Center for klimaneutralt Danmark
Holmens Kanal 20,
1060 København
ens@ens.dk; dps@ens.dk

Hørings svar vedr. supplerende høring om udkast til lovforslag om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund (statslig deltagelse i CO₂-lagringstilladelser)

Dansk Offshore takker for den fremsendte høring fra Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vedrørende lovforslag om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund (statslig deltagelse i CO₂-lagringstilladelser), som vi har en række bemærkninger til.

Indledningsvist skal det understreges, at der, hvad angår statsdeltagelsen, kan være forskellige modeller, der er hensigtsmæssige i forhold til, om CO₂ lagringsprojekterne foregår på offshore, tæt ved kysten eller på land. Således synes der i lovforslaget at blive lagt op til tre hjemmelstyper, der skal udmøntes. En type vedrører statsdeltagelse i såkaldte joint venture. Det er den type, som er kendt i dag fra olie- og gaslicenser. For Dansk Offshore kommenteres i nærværende høringssvar alene på CO₂ lagringsprojekter der foregår i relation til allerede eksisterende olie- og gaslicenser offshore.

Hurtig afklaring af licensbetingelser

Dansk Offshore mener, at der hurtigt er brug for udmøntning af det meget brede mandat, som lovforslaget bemyndiger ministeriet med. For de selskaber, der skal investere i CO₂ lagringsfaciliteter, er lovforslaget så bredt formuleret, at det potentielt kan udgøre en risiko for hastigheden af selskabernes investeringsbeslutning, da de eventuelle vilkår, hvorunder statens vil kunne deltage, ikke er kendte. Under indtryk af det betydelige tidspres, der er for etablering af CO₂ lagringsfaciliteter, både hvad angår demonstrationsprojekter og egentlige kommercielle lagringsfaciliteter, bør der hurtigst muligt skabes klarhed om de konkrete licensbetingelser.

Det er Dansk Offshores position, at eventuel fremtidig statsdeltagelse i CO₂ lagringslicenser bør afspejle det historiske engagement, hvis eksisterende offshore olie- og gas infrastruktur er tiltænkt benyttet. Det gælder både deltagelse i CO₂ lagringsprojekter, der er tilknyttet offshore olie- og gasinfrastruktur, hvor staten i forvejen er engageret og offshore olie- og gas-infrastruktur, hvor staten tidligere har været engageret. Det bør i givet fald ske, så staten ligestilles med de øvrige deltagere i licensen, herunder i forhold til rettigheder og forpligtelser. Hvis der er tale om et allerede etableret partnerskab skal staten stilles, som var man oprindeligt deltager.

Dansk Offshore
Knabrostræde 30, 1. sal
DK-1210 København K
+45 3841 1880
Danskoffshore.dk
CVR nr.: 34 40 48 95

Der er således behov for en hurtig afklaring af compensation for eksisterende omkostninger til infrastruktur og omkostninger afholdt på allerede igangværende pilotprojekter, således at hvis staten indtræder med en given ejerandel, så tages der fornødent hensyn til de omkostninger, som allerede er afholdt. I tilfælde, hvor staten ikke er medejer af olie og gaslicensen, bør der gælde et helt overordnende princip om, at statens indtræden i CO2 lagringslicensen sker i hele projektet, således at staten både påtager sig en lige andel risiko og allerede afholdte omkostninger, herunder i forhold til anlæg etableret under olie og gaslicensen, som skal benyttes i forbindelse med CO2 lagring.

Nordsøfonden

Såfremt staten ønsker at deltage i kommende CO2 lagringslicenser, vil der være erfaringer fra Nordsøfondens deltagelse i de fleste olie- og gaslicenser, som vil være naturlige at bygge videre på.

Det er ligeledes opfattelsen, at sammenkoblingen mellem en afvikling af olie og gasaktiviteterne frem mod 2050 og en opbygning af fremtidens CO2 lagringsprojekter sker mest hensigtsmæssigt, hvis staten evt. har et incitament til at anvende de allerede eksisterende offshore olie- og gasfaciliteter.

Det er på den baggrund Dansk Offshores position, at det vil være naturligt at bruge og videreføre de kompetencer, som Nordsøfonden i dag har opbygget omkring statsdeltagelsen i olie og gaslicenserne. Nordsøfonden har allerede et kompetent og relevant setup, som for alle parter i CO2 lagringsprojekter vil forenkle anvendelsen af eksisterende offshore olie- og gasfaciliteter og i sidste ende potentielt reducere omkostninger.

Skulle fremsendte bemærkninger give anledning til spørgsmål, står Dansk Offshore naturligvis til rådighed for en drøftelse heraf. Dansk Offshore deltager naturligvis også gerne i konkrete drøftelser med ministeriet, om hvordan licensbetingelser for CO2 lagring mest hensigtsmæssigt kan indrettes.

Med venlig hilsen

Martin Næsby
Adm.direktør
Dansk Offshore

07-01-2022

Energistyrelsen
Att.: Ditte Parmer Simonsen
ens@ens.dk

Your ref. j.nr. 2021-3548
Our ref. phind
Doc. no. Doc. No.

e-mail address
Tel mobile no..

www.ineos.com
Company no. 73 34 96 13

Bemærkninger til supplerende høring over forslag til Lov om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund (statslig deltagelse i CO₂-lagringstilladelser)

Ved mail af 10, december 2021 har Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet og Energistyrelsen sendt udkast til lovforslag om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund (statslig deltagelse i CO₂-lagringstilladelser) i supplerende høring.

INEOS skal på den baggrund fremkomme med følgende bemærkninger til udkastet:

Indledningsvist skal det bemærkes, at uanset at INEOS har forståelse for, at den politiske drøftelse af statens deltagelse i CO₂-lagringslicenser fortsat udestår, giver forslaget til ændring af undergrundsloven og de relaterede bemærkninger reelt ikke støtte i forhold til at forstå, hvad der kan forventes i forhold til den statslige deltagelse eller rækkevidden af, hvilke vilkår en privat aktør vil kunne blive mødt af i forbindelse med meddelelse af tilladelser.

Dette er ikke hensigtsmæssigt. Lagring af CO₂ i den danske undergrund har potentiale til at spille en vigtig rolle i bestræbelserne på væsentligt og positivt at nedbringe CO₂ udledninger. Det er derfor vigtigt, at sikre gode og forudsigelige rammevilkår for aktiviteter, som kan bidrage til at realisere dette potentiale, Det er INEOS' opfattelse, at dette hensyn bør være den samfundsmæssige værdi, som Staten bør have for øje, når rammevilkår for eventuel statsdeltagelse skal konkretiseres og tilrettelægges.

INEOS bemærker i den forbindelse, at eventuel statsdeltagelse endvidere ikke bør bremse eller hindre det private kommercielle initiativ til at søge det danske potentiale for CO₂ lagring offshore realiseret. Gode rammevilkår er endvidere påkrævede for at tiltrække og fastholde kommercielle investeringer i danske projekter med potentiale for nedbringelse af CO₂ udledninger. Der henvises i den forbindelse til, at tiltrækning af midler til finansiering af sådanne projekter sker i en global konkurrence.

Henset til, at der med bidrag fra EUDP allerede er igangsat et demonstrationsprojekt i forhold til sikker lagring af CO₂ i Nordsøen (Project Greensand), og at arbejdet med at modne egentlige lagringsprojekter er påbegyndt, er en sådan usikkerhed omkring rammerne for den statslige deltagelse i sagens natur uhensigtsmæssig.

Det er således helt afgørende, at rammerne for statsdeltagelse er klare og forudsigelige. En sådan klarhed om rammerne bør derfor skabes snarest muligt - og i rimelig tid inden der åbnes op for ansøgning om tilladelser til såvel demonstrationsprojekter som til anvendelse af undergrunden til lagring af CO₂ i større omfang.

Den igangværende modning af demonstrationsprojektet Greensand er udført af private kommercielle aktører. Modningen er også i den danske stats interesse henset til reduktionspotentialet forbundet med lagring af CO₂ og sker i tillid til, at aktørerne vil blive tildelt tilladelse til projektet, når det regulatoriske grundlag for demonstrationsprojektet er tilvejebragt. Såfremt Staten eller et af Staten ejet selskab gives ret til at indtræde i et sådant projekt på et tidspunkt, hvor de private aktører allerede har afholdt omkostninger, bør Staten økonomisk stilles, som var Staten en oprindelig deltager.

I forbindelse med meddelelse af tilladelse til et demonstrationsprojekt må der efter INEOS' opfattelse ikke opstå en situation, hvor de private aktører, som er centrale og nødvendige for udvikling af det danske potentiale for CO₂ lagring offshore, kan risikere, at Staten efter projektets gennemførelse, hvor de private aktører har afholdt udgifterne forbundet med projektets gennemførelse, enten tildeler sig selv eller et af Staten ejet selskab retten til anvendelse af undergrunden til lagring af CO₂ i større omfang i det pågældende område, eller såfremt Staten har deltaget i demonstrationsprojektet tildeler sig selv eller et af Staten ejet selskab en uforholdsmæssig andel heri. Dette ville i sagens natur være åbenbart urimeligt.

Såfremt Staten vælger at indtræde i en tilladelse til efterforskning og anvendelse af undergrunden, må deltagernes interesser, rettigheder og forpligtelser samordnes. Det gælder eksempelvis i den situation, hvor de private aktører i tilladelsen allerede i kraft af deres deltagelse i en E&P licens har rettigheder og forpligtelser i forhold til anlæg og den geologiske formation, som skal benyttes i forbindelse med CO₂ lagring. Det er ud fra det foreliggende udkast ganske uklart, hvordan en sådan samordning forventes at finde sted, hvis Staten ikke allerede deltager i den relaterede E&P licens. Dette bør afklares hurtigst muligt og i hvert fald i rimelig tid, inden de private aktører kan søge om tilladelse til lagring af CO₂ i større omfang.

Sammenfattende er det INEOS' opfattelse, at der snarest muligt bør skabes klarhed over rækkevidden af de foreslåede bestemmelser, herunder i hvilket omfang staten påtænker at indtræde i tilladelser og under hvilke vilkår, med henblik på, at selskaber, der ønsker at investere i udvikling af lagring af CO₂, har kendskab hertil og på den baggrund kan træffe en investeringsbeslutning på et oplyst grundlag.

Dette forudsætter, at selskaberne bliver gjort bekendt med disse oplysninger, inden der skal ansøges om tilladelser eller inden udgifter afholdes. Gode og forudsigelige rammevilkår for de private kommercielle aktører er således nødvendige for at kunne tiltrække investeringer i aktiviteter, som kan bidrage til at realisere potentialet for lagring af CO₂ i den danske undergrund med væsentlig og positivt samfundsmæssig værdi til følge.

Med venlig hilsen
INEOS Energy Denmark

Peter Hindsberger
Senior Regulatory & Public Affairs Manager

Til: ens@ens.dk, dps@ens.dk
Fra: Nina Skaarup (nsk@geus.dk)
Titel: Sv: Ekstern høring: Supplerende høring: Udkast til lovforslag om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund (statslig deltagelse i CO2-lagringstilladelser), frist den 10. januar 2022 (Id nr.: 2428)
Sendt: 10-01-2022 10:52
Bilag: image001.png;

Kære Ditte

GEUS har ingen bemærkninger til denne supplerende høring om udkast til lovforslag om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund (statslig deltagelse i CO2 lagringstilladelelser) - journalnr: 2021-1010.

Mvh
Nina

Med venlig hilsen / Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga / Yours sincerely

Nina Skaarup, Ph.D.

Statsgeolog
Head of Department of Geophysics
GEUS - Geological Survey of Denmark and Greenland

Email: nsk@geus.dk
Ph: +45 22221676
Website: www.geus.dk

Til:
Cc: Hanne Lærke Kracht (hlk@geus.dk)
Fra: GEUS Hovedpostkasse (GEUS@geus.DK)
Titel: Ekstern høring: Supplerende høring: Udkast til lovforslag om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund (statslig deltagelse i CO2-lagringstilladelser), frist den 10. januar 2022
E-mailtitel: VS: Ekstern høring: Supplerende høring: Udkast til lovforslag om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund (statslig deltagelse i CO2-lagringstilladelser), frist den 10. januar 2022
Sendt: 10-12-2021 17:13

Kære Helle

Den nye høring er journaliseret under j.nr.: 020-0001.

Med venlig hilsen

Irina Popova Rasmussen
GEUS Journal, HR

Fra: Ditte Parmer Simonsen <dps@ens.dk>
Sendt: 10. december 2021 15:05
Til: Ditte Parmer Simonsen <dps@ens.dk>
Cc: Henrik Sulsbrück <hesu@ens.dk>; Charlotta Castenfors Laursen <ccl@ens.dk>
Emne: Ekstern høring: Supplerende høring: Udkast til lovforslag om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund (statslig deltagelse i CO2-lagringstilladelser), frist den 10. januar 2022

Til høringsparterne på vedhæftede høringsliste

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet og Energistyrelsen sender hermed vedlagte udkast til lovforslag om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund (geologisk lagring af CO₂ med henblik på forskning, udvikling eller afprøvning af nye produkter og processer) i høring.

Det bemærkes, at lovforslaget vil blive sammenskrevet med lovforslaget om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund (geologisk lagring af CO₂ på under 100 kilotons med henblik på forskning, udvikling eller afprøvning af nye produkter og processer), som har været i høring i perioden 1. november 2021 til 30. november 2021. Se nærmere sammenhængen mellem de to lovforslag i høringsnotatet.

For forståelsens skyld kan udkast til lovforslag om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund (geologisk lagring af CO₂ på under 100 kilotons med henblik på forskning, udvikling eller afprøvning af nye produkter og processer) læses her: <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/65704>. Det bemærkes dog, at nærværende høring alene omfatter lovforslaget om statslig deltagelse.

Med henblik på høring af offentligheden er udkastet til lovforslag d.d. uploadet til høringportalen og sendt til de eksterne høringsparter, der fremgår af vedhæftede liste.

Link til høringen på høringportalen: <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/65907>

Eventuelle høringssvar skal være modtaget **senest den 10. januar 2022**.

Høringssvaret bedes sendt til ens@ens.dk med kopi til Ditte Parmer Simonsen på e-mail: dps@ens.dk, med angivelse af journalnummer 2021-1010.

Vedhæftede dokumenter:

- Høringsbrev
- Udkast til lovforslag om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund (statslig deltagelse i CO₂-lagringstilladelser)
- Ekstern høringsliste

Med venlig hilsen / Best regards

Ditte Parmer Simonsen

Fuldmægtig / Advisor

Center for undergrund og beredskab / Centre for Subsoil Resources and Risk Preparedness

Mobil / Cell +45 33 95 43 25
E-mail dps@ens.dk

Danish Energy Agency - www.ens.dk

- part of The Ministry of Climate, Energy and Utilities

Energistyrelsen er ansvarlig for behandlingen af de personoplysninger, vi modtager om dig. Du kan læse mere om, hvordan vi behandler dine personoplysninger på vores hjemmeside <https://ens.dk/om-os/energistyrelsens-behandling-af-personoplysninger>

Til: dps@ens.dk (Ditte Parmer Simonsen)
Fra: Dansk Arbejdsgiverforening (DA@da.dk)
Titel: SV: Ekstern høring: Supplerende høring: Udkast til lovforslag om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund (statslig deltagelse i CO2-lagringstilladelser), frist den 10. januar 2022
Sendt: 10-12-2021 15:17
Bilag: image001.png;

Under henvisning til det til DA fremsendte høringsbrev af d.d. vedrørende ovennævnte skal vi oplyse, at sagen falder uden for DA's virkefelt, og at vi under henvisning hertil ikke ønsker at afgive bemærkninger.

Med venlig hilsen

Susanne Borvang
Chefsekretær

Fra: Ditte Parmer Simonsen <dps@ens.dk>
Sendt: 10. december 2021 15:05
Til: Ditte Parmer Simonsen <dps@ens.dk>
Cc: Henrik Sulsbrück <hesu@ens.dk>; Charlotta Castenfors Laursen <ccl@ens.dk>
Emne: Ekstern høring: Supplerende høring: Udkast til lovforslag om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund (statslig deltagelse i CO2-lagringstilladelser), frist den 10. januar 2022

Til høringsparterne på vedhæftede høringsliste

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet og Energistyrelsen sender hermed vedlagte udkast til lovforslag om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund (geologisk lagring af CO₂ med henblik på forskning, udvikling eller afprøvning af nye produkter og processer) i høring.

Det bemærkes, at lovforslaget vil blive sammenskrevet med lovforslaget om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund (geologisk lagring af CO₂ på under 100 kilotons med henblik på forskning, udvikling eller afprøvning af nye produkter og processer), som har været i høring i perioden 1. november 2021 til 30. november 2021. Se nærmere sammenhængen mellem de to lovforslag i høringsnotatet.

For forståelsens skyld kan udkast til lovforslag om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund (geologisk lagring af CO₂ på under 100 kilotons med henblik på forskning, udvikling eller afprøvning af nye produkter og processer) læses her: <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/65704>. Det bemærkes dog, at nærværende høring alene omfatter lovforslaget om statslig deltagelse.

Med henblik på høring af offentligheden er udkastet til lovforslag d.d. uploadet til høringsportalen og sendt til de eksterne høringsparter, der fremgår af vedhæftede liste.

Link til høringen på høringsportalen: <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/65907>

Eventuelle høringssvar skal være modtaget **senest den 10. januar 2022**.

Høringssvaret bedes sendt til ens@ens.dk med kopi til Ditte Parmer Simonsen på e-mail: dps@ens.dk, med angivelse af journalnummer 2021-1010.

Vedhæftede dokumenter:

- Høringsbrev
- Udkast til lovforslag om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund (statslig deltagelse i CO₂-lagringstilladelser)
- Ekstern høringsliste

Med venlig hilsen / Best regards

Ditte Parmer Simonsen

Fuldmægtig / Advisor

Center for undergrund og beredskab / Centre for Subsoil Resources and Risk Preparedness

Mobil / Cell

+45 33 95 43 25

E-mail

dps@ens.dk

Energistyrelsen

Danish Energy Agency - www.ens.dk

- part of The Ministry of Climate, Energy and Utilities

Energistyrelsen er ansvarlig for behandlingen af de personoplysninger, vi modtager om dig. Du kan læse mere om, hvordan vi behandler dine personoplysninger på vores hjemmeside <https://ens.dk/om-os/energistyrelsens-behandling-af-personoplysninger>